

LBRIS

We know
books

Florin Grigoroșoia

DOMNUL HARALAMBIE

EDITURA
CREATOR
BRAȘOV 2024

Cuprins

CAPITOLUL I

Vine borza, vine borza · 5

CAPITOLUL II

Ziare vechi în timpuri noi · 19

CAPITOLUL III

Există uși în labirint · 29

CAPITOLUL IV

Doină gândacului · 50

CAPITOLUL V

Domnul H, o dulceață · 55

CAPITOLUL VI

Un vis croșetat · 65

CAPITOLUL VII

Noduri împletite · 72

CAPITOLUL VIII

Miraj · 77

CAPITOLUL IX

Sorbet de trandafiri · 90

CAPITOLUL X

Să tragem sforile · 104

CAPITOLUL XI

Intersecție dirijată · 115

CAPITOLUL XII

Rute ocolitoare · 132

CAPITOLUL XIII

Drum înfundat · 145

CAPITOLUL XIV

Ochi închiși · 160

CAPITOLUL XV

Ochi deschiși · 175

CAPITOLUL XVI

Amintiri împăienjenite · 184

CAPITOLUL XVII

Venin · 196

CAPITOLUL XVIII

Aripi desprinse · 203

CAPITOLUL XIX

Zbor · 212

CAPITOLUL I

Vine borza, vine borza

O ramură groasă de nuc se întinde peste acoperișul casei. Frunze arămii și gălbui încă se ascund timide printre cele verzi. Nucul vechi de peste un veac face umbră casei, dar pentru ochii familiei este și un protector de-a lungul generațiilor familiei Popa. Casa e așezată în vârful unei ulițe, iar grădina în care se află nucul bătrân păzește spatele acesteia și se desparte de ea printr-un gard înclinat de vârstă și o poartă greoaie, blocată printr-un sistem de închidere minimalist, implementat printr-un cui lung de către decedatul cap al familiei, Ion Popa. Cel din urmă explica mereu celor mai tineri cum străjerul nuc susține casa și dealul abrupt pe care este plasată grădina, reușind să le țină în loc prin rădăcinile sale întinse la zeci de metri. Uneori păreau minciuni umflate pentru cei mai tineri, dar o parte lemnoasă ce ieșea din pământ în curte, în fața cotețului găinilor, părea să fie unul dintre tentaculele nukului, aflat la peste patruzeci de pași de trunchiul copacului.

O frunză verde a nucului privește lin către soarele blând de septembrie. Privește în sus printre alte surate un tablou cu fond azur, centrat de un foc ce arde mocnit. Privește în jos ceva ce pare proba de aruncări cu sulița de la olimpiadă. Pe neașteptate, e străpunsă și se lasă doborâtă împreună cu două nuci îmbrăcate în costum de jad. Din alte două părți este copacului se mai aud alte căzături, semn că lovitura cu bățul a fost un succes multiplu. Învingătorul e tânărul Gheorghe Popa, un băiat la douăzeci și trei de ani, nepotul Aglaiei Popa, văduva lui Ion.

— Ghiță, nu-s bune alea încă, iar te faci pe mânuri numa' galben și știi ce greu se duce!

— E bună, cum să nu fie? Se curăță ușor, nu-mi mai avea grija, mamă!

— Mămică, spune-i și tu să nu le mai rupă pe celea verzi.

— Lasă-l, Lenuțo, nu-l mai cocoloși atâta! E bărbat în toată firea de-acuma, încearcă Aglaia să stingă un posibil conflict. Măine-poimâine se însoară și pleacă la casa lui.

— Ei, da, lasă-l că are timp, unde să plece el singurel, așa, pe drumuri? răspunde Lenuța.

— La oraș, departe de tine. La casa mea, n-ai auzit ce zice mămăica? plusează Ghiță.

— Ce să faci tu, mă, departe de mine? După două zile te întorci mort de sete că nu știi cum să scoți apă din fântână.

— Lenuță, lasă-l în pace! o roagă Aglaia.

— Da' ce, nu-i așa? Doamne ferește să se apropie el de vreo fântână, că-l găsim la scădat!

— Uite, de asta mă duc la oraș, la apartament. Acolo ai apă direct în casă, mamă, nici nu trebuie să mă apropii de vreo fântână, așa că poți sta fără griji.

După scurta polemică rămasă agățată în nuc, Ghiță se hotărăște să își facă ieșirea din grădină, lăsând poarta cea grea neînchisă. Mai aude câteva vorbe arzătoare de la Lenuța, pe fond că trebuia să închidă poarta, căci altfel vor da găinile prin grădină, însă ce îl încâlzește pe tânăr e că a părăsit locul tensionat și, mai ales, gura mamei. Polemica a fost scurtă și neînsemnată, însă este una repetitivă, Ghiță încercând să blocheze tăvălugul de istorii asemănătoare care îi năpădesc acum gândurile. În încercarea lui, mai rău își face și pune fără să vrea accent pe o amintire în care venise de la obor cu două pungi, una cu o găină și una cu un cocoș. Îi răsare un zâmbet pe chip când își amintește cum bunica sa îl felicita că s-a descurcat și a adus ce aveau nevoie acasă, dar foarte rapid zâmbetul îi apune când îi trec prin minte reproșurile mamei, cum că al său cocoș nu cântă, nu apără găinile și va fi prima victimă a vulpii. Mai mult decât atât, ce îi întunecă de tot fața e comparația pe care Lenuța o făcuse cocoșului cu Ghiță, pretinzând că e la fel de ne-cocoș precum fiul său. Muștră de amintiri, iese pe agale pe poarta curții și e îndreptat, vrând-nevrând, spre punctul inițiativ al amintirii negre: oborul. Fiind sâmbătă, ziua oborului în satul său, Valea Înaltă, Ghiță decide că va face o plimbare până în mijlocul satului și va mai căsca ochii la ce lucruri noi au mai adus negustorii.

Vremea de toamnă tânără și o adiere ușoară de vânt îl mai îmbie și coboară ulița sprinten. La mijlocul uliței, nepoata lui moș Vasile îl salută prietenos și Ghiță se umple de mândrie.

— Un' te duci, Ghiță? întrebă Anișoara.

— Până în obor.

— Toată ziua te plimbi, îi spune glumeț fata.

— Ei, mă duc cu treabă, răspunde el rușinat, vrând să pară că are treburi și nu umblă degeaba la vârsta lui.

— Și ce treabă ai? continuă ea, plâcându-i compania lui dintotdeauna și punându-i întrebări doar pentru a mai lungi conversațiile cu el, convorbiri pe care Ghiță le taie de obicei rapid, din rușine.

— Păi... multe treburi. Trebuie să caut un cocoș și altele, încercă Ghiță să-și susțină minciuna, primul gând pe care se sprijini fiind cel ce mai devreme îl necăjise.

— Ei bine, sper să găsești unul colorat și frumos ca tine! avansă Anișoara.

Ghiță se înfierbântă și nu știa ce îl lovește. Se simțea mândru ca un cocoș, dar, asemeni animalului cumpărat de el, nu mai putea să cânte nimic. Zâmbi stânjenit și tot ce putu cotcodăci fuse:

— Sigur, mă duc, că am zi lungă.

Știa că cel mai potrivit ar fi fost să o invite pe fată cu el la obor, cu pretext că l-ar putea ajuta, dar se ura că n-a putut decât să omoare conversația cum îi mai stătuse în fire. Totuși Anișoara îi înțelegea firea și îi plăcea timiditatea lui, așa că nu-l lăsa să plece fără o promisiune:

— Când te întorci, să treci pe aici să-l văd și eu. Și poate te servesc cu o socată, a făcut bunica.

Ghiță dădu din cap afirmativ și reuși să îi și întoarcă un zâmbet cald. Își reveni în fire, cu speranța că șansa nu e cu totul îngropată, și porni din nou la drum. Până să ajungă în obor mai salută un rând de oameni, ba chiar mai schimbă o vorbă-două cu Nelu al lui Pitrinjel, cu tanti Maria din colțul uliței și cu vărul Viorel. Întâlnirea câtorva chipuri familiare și aerul plăcut al zilei îl făcuseră să mai uite de certuri, de planurile pentru oraș sau de stângăcia sa cu Anișoara.

Oborul din Valea Înaltă e un pastel de culori și un taraf de sunete. Culoarele lungi, împânzite de o parte și de alta cu covoare tradiționale, găini și alte necuvântătoare, fructe și legume, se asamblează într-un întreg musical folcloric. Râsete de copii, tot felul de oameni care se tocmesc, guițat de porci, bărbați solizi care cară lăzi dintr-o parte într-alta îl fac pe Ghiță să plutească printre rânduri și să se rătăcească în culori, miresme și vise. Văzând picturile aranjate geometric, îi trece prin gând să cumpere un covor nou pentru peretele din camera cea mare, ca să își mai îmbuneze relația cu mama. Se apropie de vânzătoare și își exprimă dorința către dânsa. Femeia îi prezintă felurite modele și așteaptă ca tânărul să ia o decizie.

— Nu știu exact pe care să-l aleg. Aș vrea ceva să îi placă mamei, să fie cu flori de maci sau cu lalele. Astea îi plac ei cel mai mult.

— Păi, uite, puiule, am ăsta frumos, cu maci aici și mai am astea două cu lalele. Pe care ți-l dau?

— Nu știi... ăsta cu mac e frumos tare, dar astea cu lalele parcă îs mai luminoase și n-aș vrea să zică mama că n-avem lumină bună în casă.

— Eu înțeleg, dar trebuie să te hotărăști, că mai am și pe alții care vor să cumpere.

— Da... dar tot nu știi pe care să-l aleg.

— Păi, puiule, dacă stai așa nehotărât ai să rămâi toată viața flăcău.

Idea prevăzută de femeie pentru viitorul său îl necăji și se retrase de la locul cu covoare, fără să mai spună vreun cuvânt sau să mai aleagă vreun model. Nu îl deranjaseră atât de tare spusele femeii, ci mai mult frica de adeverire a presupunerii. Îi era teamă ca nu cumva femeia să aibă dreptate și el să nu poată deveni niciodată independent, să nu poată ieși de sub îngădirea de cloșcă a mamei.

O altă femeie îl văzu căzut pe gânduri și, parcă fără să vorbească, l-a chemat către scaunul pe care ședea. În fața ei avea o măsuță pe care erau așezate o multitudine de coliere, brățări și obiecte ce îi păreau lui Ghiță ca fiind din altă lume. Era furat de un pandantiv de culoarea smaraldului, care îi reflecta chipul în mai multe laturi, făcându-l să se holbeze secunde în șir pe fiecare parte a pietrei.

— ăsta e Talismanul celor Șapte Fețe, tinere. Ți arată fiecare latură a ta și te ajută să le ții în echilibru, spuse femeia.

Ghiță fu uluit de cum vorbea femeia, de modul cum arăta, de cum era îmbrăcată și de ce cuvinte ciudate rostea. Doamna purta o rochie verzuie până la genunchi, avea părul negru închis, fără ca vreun fir să aibă cel puțin o nuanță diferită de altul, la gât i se așeza un colier imens, în centrul căruia se afla un vultur, iar ochii săi negri îi dădeau senzația că știi mereu ce gândești.

— Ia spune, tinere, cu ce pot eu să te ajut? Te văd abătut tare, spune-mi care e problema ta și eu o să-ți caut rezolvare.

— Vreau să fiu liber, spuse Ghiță, fiind uimit de ce scosese pe gură.

Nu a simțit niciodată că a putut să exprime mai bine decât acum ce își dorește cu adevărat.

— Vreau să fiu liber, să plec la casa mea, să scap de maică-mea și de părerile ei!

Din nou, Ghiță aproape că nu se recunoștea. Nu mai fusese cu nimeni atât de sincer despre ce își dorește și nu și-ar fi închipuit vreodată că o să facă asta față de o femeie străină.

— Știi eu ce ai, tinere, dar rezolvarea e la tine. Eu dau talismane pentru curaj, dragoste, noroc și orice vrea omul, dar îți spun prima oară că se poate rezolva și fără ele. La ce problemă simplă ai tu, n-ai nevoie de niciun talisman, doar de un pic de curaj și un pic de muncă.

— Păi, tocmai pe astea nu le am. Nu sunt curajos și la muncă nu mă descurc de niciun fel, așa spune maică-mea.

Mă rog mereu să primesc o șansă de la Dumnezeu ca să scap de ea și să îmi încep viața mea, pe cont propriu. Să iau viața în piept, cu bune și cu rele.

— Și ce te oprește, tinere?

— Multe mă opresc. Nu știu să muncesc, bani nu am, iar de aș pleca de acasă, maică-mea m-ar găsi oriunde și m-ar târî înapoi în sat, lângă ea.

— Multe, multe, dar sunt cam puține, râse femeia mai mult pentru ea. Uite cum facem, eu ți-am spus că îmi dai problema ta și ți-o rezolv. Am un om aici care are nevoie de băieți tineri pentru încărcat lăzi. Îți dă el mâncare, un bănuț să ai și tu pentru tine și o cameră unde să stai. Batem palma?

— Nu știu... maică-mea mi-a tot zis mereu că am probleme cu spatele și nu mă lasă să ridic nimic. Nu cred că aș fi bun.

— Atunci, tinere, eu nu am cu ce să te ajut. Poate vei găsi ajutor în alt loc.

— Dar pe lângă talismanul ăsta verzuliu, n-aveți și altceva potrivit pentru mine, care să îmi rezolve problema? Ceva să îmi aducă noroc, să pot scăpa de maică-mea, să pot fugi undeva să nu mă găsească și de acolo mă descurc eu. Îmi găsesc și ceva de muncă. Știi, aș vrea la oraș, acolo îmi place. Dacă aș avea o șansă să plec la oraș...

— Talismanele astea nu-s bune pentru tine, plus că nu poți plăti tu pentru așa ceva!

— Vă rog! Vă rog din suflet! Măcar o șansă! Nu am bani mulți, dar mai pot face rost.

— Ascultă-mă bine, talismanele astea nu se plătesc cu bani.

— Și mai bine!

— Taci și ascultă-mă! Nu se plătesc cu bani, se plătesc cu un sacrificiu. La vârsta ta nu poți înțelege sacrificiul și nici nu-l vei putea duce.

— O să-l înțeleg. Dacă există o șansă ca viața mea să se schimbe, fac orice!

— Bine, tinere. Atunci facem cum vrei tu. Ai vrut să-ți rezolv problema și eu asta știu să fac. Ia talismanul ăsta! și îi oferi un lanț cu o piatră roșie în mijloc.

— Și sacrificiul? Ce trebuie să fac ca să meargă?

Femeia începu să râdă trist.

— Sacrificiul... taie diseară o găină, tinere.

Ghiță înghiți puțin în sec, știind că n-avusese niciodată curaj să facă așa ceva, dar de data asta era sigur că o va face, cu toată frica ce îl înconjura.

— Bine, o voi face! Mulțumesc! Mulțumesc că mi-ați dat o șansă! Sper că viața mea se va schimba de acum!

Femeia nu mai răspunse și doar încuviință fără nicio emoție pe chip. Ghiță își așezase talismanul sub cămașă încât să nu se vadă și ca nu cumva să îl întrebe mama sa detalii despre proveniență. Plecă spre ieșirea coridorului, dar se întoarse cu gândul să o întrebe pe femeie numele său. Dădu trei târcoale coridorului, dar nu mai reușea să dea de dânsa sau de măsuța cu talismane, iar în cele din urmă concluzionă că s-a rătăcit și se hotărâse să găsească cel mai ușor drum spre ieșire.

Pe drumul spre casă, Ghiță mergea foarte voios, cu multă speranță, dar uneori îl mai chinuia ideea că trebuie să rezolve partea cu sacrificiul. Se îmbărbăta, spunându-și că o să o facă precum îl văzuse de atâtea ori pe bunicul Ion și se simțea de parcă talismanul deja își făcea efectul.

În fața uliței stătuse de vorbă din nou cu vărul Viorel câteva minute, iar cât povesteau observase o căruță cu fiare vechi, trei bătrâne care mergeau să aprindă lumânări la cimitir și un domn galant, suplu, foarte prezentabil, care cânta plăcut. Avea un glas gros, dar cu o căldură aparte și putea spune că, pentru un minut, cântecul lui i-a furat cunoștința. Era puțin ciudată apariția unui astfel de om în satul său, care părea mai degrabă de oraș. Dezbătuse cu Viorel ce melodie sau ce tip de cântec ar fi putut intona acel domn, pentru că nu avea versuri, ci acesta doar o îngâna prin „ta da ta da darari daram”. Viorel conchise că pare a fi muzică clasică, dar nu dorea să dezvolte mai mult subiectul, deoarece niciunul nu era vreun cunoscător, așa că își salută vărul și se retrase.

În gura uliței, Ghiță era pregătit să urce destul de voios, însă simți o senzație puțin ciudată, asemeni unei răceli incipiente. Spre mijlocul uliței, puțin înainte de casa Anișoarei, simțea o oboseală mult prea puternică pentru cât de puțin efort făcuse, mai ales că urca pe drumul respectiv de mai bine de douăzeci de ani. Își aminti cum Viorel tușise de mai multe ori cât stătuseră de vorbă și se miră de faptul că ar fi putut prinde o răceală așa rapid, dar totuși îi dădu dreptate

atunci mamei sale, care îi recomandase să nu mai stea pe lângă Viorel, care e mereu bolnăvicios. În fața casei Anișoarei, se opri chiar din inițiativa lui, îi povesti că nu a găsit cocoș și își ceruse scuze că nu poate rămâne, deoarece are o răceală și n-ar vrea să i-o transmită. Ba chiar la plecare, îi făcuse cu ochiul și fu mândru de cum a dus toată conversația.

Ajuns acasă, sărută mâinile mamei și ale bunicii, cele două rămânând uimite de comportamentul său. Încrăzător în sine, ieși în curte, ochi cea mai slabă găină, o prinse puternic, fiind și el surprins de forța sa, după care fugi cu ea sus de tot, în capătul grădinii, și, fără prea multe gânduri, se ținu de promisiunea făcută femeii cu talismanele.

O dogoare imensă se simte pe capul copilului Ghiță, mai ales că tot corpul îi era deja încins de la zecile de minute petrecute la bătut mingea în ogradă. Ghiță are undeva la șapte-opt ani, e tot în curtea părintească, e o vară călduroasă, iar el se antrenează cu șuturi la poartă. Poarta spre care șutează delimitează ograda de uliță, iar uneori, din lipsă de precizie, micul Ghiță mai dă mingea peste poartă. În acele momente e nevoit să tragă zăvorul de o tonă, să iasă în uliță și să caute mingea. Puțin după ieșirea de pe poartă se află un mic pârâu, mijlocit de o punte. Uneori mingea mai nimerește contactul cu apa, iar Ghiță e nevoit să alerge în valea uliței, de-a lungul pârâului, pentru a i-o lua înainte apei și a recupera balonul. Profitând de ocazie, de fiecare dată când mingea ajunge în pârâu, puștiul se răcorește cu apa rece pe față și pe cap.

Istovit de multe șuturi ratate, dar și de unele bine executate, băiatul pregătește o ultimă lovitură în forță, însă rezultatul nu e cel așteptat. În locul unor aplauze ale suporterilor pe care și-i imaginează mereu în minte, se aude o sticlă spartă. Mai departe, tot felul de interjecții, cuvinte de laudă sarcastică, reproșuri ale unui unchi, geamul spart, mingea dezumflată îl fac pe tânărul Ghiță să cedeze lacrimilor și să se pună în șezut, nemaidorind să audă pe nimeni. În toată agitația apare bunica Aglaia, mult mai tânără și plină de frumusețe îmbinată în naturalețe.

— Gata, gura toată lumea! Lăsa-ți-l în pace! Hai, toată lumea la treaba lui! răcni cu autoritate femeia. Haide, puiule, nu s-a întâmplat nimic grav. O să vină bunicu' și-o să pună alt geam. Hai, hai în casă să-ți dea bunica o socată să te răcorești, îl îmbie Aglaia, după ce ceilalți părăsiseră, loiali, locul accidentului.

Copilul plâns intră în casă de mână cu bunica lui, se așază botos pe patul cu saltea groasă și așteaptă băutura. Bunica îi pregătește cana sa preferată, îi toarnă socata parfumată și îi pune pe o farfurie și prăjiturile sale faimoase. Ghiță înfulecă printre lacrimi două căpițe, prăjitura cu biscuiți, nucă, zahăr, cacao și un vârf de sare, mânuită în formă de căpiță de fân, după care soarbe toată socata dintr-o răsufare. Aglaia se bucură că puștiul a curățat tot, știind că atunci când vine vorba de înfulecat nu-și face probleme asupra nepotului. Totuși îl vede încă supărat și recurge la o altă tehnică:

— Ghiță... Ghiță... știi cine vine?

Băiatul o privește trist și nu-i răspunde.

— Haide, Ghiță, știi cine vine? Vine borza...

Un mic zâmbet răsare pe chipul copilului. Bunica se apropie cu mâna de burtica nepotului și începe să spună, gâdilându-l:

— Vine borza, vine borza, spune Aglaia, imitând cu degetele niște piciorușe care merg până pe pieptul lui Ghiță.

În acel moment, puștiul începe să râdă și să încerce să se ferească de mâna bunicii, care îl tot gâdilă când într-un loc, când într-altul. Aglaia e acum bucuroasă că l-a mai înviorat pe nepot și că tehnica nu a dat greș.

— Văleu! Dă-o jos, bunică! Dă-o de pe mine! urlă speriat Ghiță.

— Ce e, măi băiete? se sperie și Aglaia.

— Borza! O borză neagră! Neagră și mare! țipă el, în timp ce sări ca un arc din pat.

În clipa următoare, Ghiță se trezi în același pat, se verifică pe piept și pe stomac și nu văzu nicio borză. Râse puțin în șoaptă de pățanie și se ridică voios din pat. Intrat în bucătăria de afară, dădu bună dimineața bunicii și mamei, care-i pregăteau ceai, pâine cu magiun și cafea. Mirosurile plăcute de mentă, tei și cafea fierbinte îi făcură dimineață plăcută lui Ghiță, care intră în vorbă cu femeile:

— Să vezi, bunică, ce vis am avut! Parcă eram mititel și eram fix atunci când am spart geamul de la antret. Mai țineți minte?

— Da, cum să nu? Mai mult pentru cât ai plâns, decât pentru geam. Îl schimbase Ion tot în aceeași zi, Dumnezeu să-l ierte!

— Dumnezeu să-l ierte! Îngână Lenuța.

— Da, așa era și în vis. Tare mă mai supărasem, se spărsese și mingea, am impresia. Dar să vedeți, după aia m-ai dus în casă, m-ai servit cu socată și căpițe și mi-ai făcut gluma de o făceai mereu când eram mic. Te făceai că vine borza și mă gădilai peste tot! zâmbi Ghiță entuziasmat de povestire.

— Da, da, știu, râse bunica, așa făceam mereu ca să-ți trecă supărări sau mofturi. Poate vrei să-ți mai fac și acum, glumi Aglaia.

— Nu, nu! pufni Ghiță.

— Dar mai îți minte dacă la un moment dat chiar era o borză prin pat de m-am speriat grozav?

— Nu, Ghiță, de unde să fie? Îți făceam doar în glumă, doar știi.

— Da, așa-i, cred că am visat eu mai ciudat, am visat și o borză neagră, dar n-are treabă.

— Țsta-i semn rău! sări Lenuța.

— Taci, Lenuțo, n-are ce semn rău să fie, e doar un vis, în vise vezi toate prostiile. Hai, du-te și pune cafeaua în cești, Ghiță, ca altfel pun borza pe tine, îi transmise, glumind, bătrâna.

Ghiță încuviință, chicotind.

CAPITOLUL II

Ziare vechi în timpuri noi

Un aer blând și puțin răcoros învăluie ulița, care la timpul amurgului pare părăsită. Un glas molcom de pârâu acompaniază cu tact șuieratul subțire al vântului. Apa înaintează șovăielnic printr-o parcare cimentată și parcă se străduie, rămasă cu puține forțe, să biruie construcția umană ca să reușească mai apoi să-și facă drum în vale, de-a lungul uliței. Focul mocnit al cerului pictează un tablou pestriț printre frunzele verzi ale nucului, un colos ce susține pământul și îi oferă umbră. Totuși copacul mastodont e rănit. Un braț, chiar creanga de deasupra casei, a fost pierdut într-o luptă impetuoasă, dar nedreaptă, cu furtuna. Nucul a luptat cu mâinile goale, iar adversarul său cu arme precum fulgere și trăsnete. Furtuna a învins și a tăiat prin trăsnet, ca o sabie cu foc, mâna protectoare ce veghea peste acoperișul casei. Picioarele lungi ale nucului sunt ascunse, căci bărbia dealului pe care șade e nebărbierită de săptămâni. Fire lungi de iarbă acoperă toată grădina, dar mai și ele parcă se lasă

în jos, precum un om împovărat de greutate. Un sunet de motor se aude tot crescând din valea uliței, iar vântul, pârâul și nucul tac mâlc și pândesc musafirul neașteptat.

— Aici e? întrebă tânărul.

— Da, stai așa să dau mașina cu spatele în deal, să nu blocăm la vecini.

— Mai stă cineva pe aici?

— Nu chiar, nu prea e locuit din ce știu, dar așa, din principiu, nu vreau să blochez pe nimeni, răspunde bărbatul mai în vârstă, de la volan. Bun, hai să ne dăm jos, spune acesta după ce parchează mașina cu spatele, în dreapta pârâului.

— Care e?

— Casa?

— Da, casa, care dintre ele e?

— Păi, asta prima, care se tot urcă cu grădina pe deal. Tot ce vezi în sus e grădina lui Popa. Mă rog, acum e toată a ta.

— Atunci să intrăm.

— Intră tu, Dariuse, eu trebuie să caut cheile de pe aici, am vreo douăzeci de chei, nici nu știu care cum sunt.

Tânărul Darius, un băiat la vreo douăzeci și cinci de ani, demn și cumsecade, mereu respectuos, cu un corp zvelt și chip plăcut, încearcă să tragă de clanța porții, care e de fapt un mâner ce trebuie mișcat cu mare forță în lateral.

— Trage tare! E și veche și e și tare grea.

— Trag, trag, dar tot nu vrea să se deschidă.

— Ia vezi, nu o fi pus cârligul? Urcă-te un pic pe poartă și dă-l la o parte, dacă e pus.

Darius se sprijini cu un picior de o încheietură de fier a porții, se întinse cu brațul peste ea și eliberă cârligul.

— Da, era încuiată. Veniți și dumneavoastră?

— Da, haide. Uite, trebuie să tragi așa tare de ea că e înțepenită de atâta amar de ani, spuse omul, deschizând poarta și făcându-i semn lui Darius să intre primul.

— Câtă iarbă, nici nu ai pe unde călca!

— Da... nu s-a mai ocupat nimeni. Nici oameni care să vină să taie iarba nu găsești, dar ce să mai zic de cine să strângă și să ia fânul. Nu prea mai țin oamenii nici animale acum, totul e cumpărat, carne găsești, lapte găsești, totul e să ai banu'. Și ouă, și legume, și fructe, dar numai să ai cu ce le plăti.

— Așa e, așa e acum, îl opri Darius din enumerația care i se părea puțin inutilă și dintr-un viitor discurs al generațiilor pe care îl presimțea venind de la omul care l-a adus în Valea Înaltă.

— Hai să intrăm în casă să ne tragem sufletul un sfert de ceas, numai de-oi găsi cheile bune.

Cam din a patra încercare omul reuși să descuie ușa, iar cei doi pășiră puțin sceptici înăuntru. Miresme de lucruri vechi și săpun de casă îl loviră pe Darius, iar mai apoi un iz de tămâie completă parfumul încăperii.

— Da, a rămas miros de tămâie de la înmormântare, bine că miroase așa, la început era un damf de leșinai, dar nu mai intru în detalii.